

**Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»**

Кафедра охорони праці та цивільної безпеки

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри охорони праці та цивільної безпеки
Голінько В.І.,
«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Цивільна безпека»**

Галузь знань	06 Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма	«Журналістика»
Статус	Обов'язкова
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Термін викладання	7-й семестр, 14 чверть
Мова викладання	українська

Викладачі: доц. Барабанов С.С., ас. Терещук О.В.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Цивільна безпека» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Журналістика» спеціальності 061 Журналістика / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. охорони праці та цивільної безпеки. Дніпро : НТУ «ДП», 2025. 17 с.

Розробники:

- Барабанов Станіслав Сергійович – доктор філософії, доцент кафедри охорони праці та цивільної безпеки.
- Терещук Олександра Валентинівна – асистент кафедри охорони праці та цивільної безпеки.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності
С7 Журналістика (061 Журналістика) (протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
6 СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ	
6.1 Шкали	10
6.2 Засоби та процедури.....	11
6.3 Критерії.....	12
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	15
8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	15

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Журналістика» спеціальності 061 Журналістика першого (бакалаврського) рівня вищої освіти здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни 38 «Цивільна безпека» віднесено такі результати навчання:

ПР6	Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків
ПР18	Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва

Мета дисципліни – формування компетентностей щодо забезпечення ефективного управління, прогнозування та оцінювання ризиків, що можуть виникати в життєвому середовищі та у процесі професійної діяльності журналіста й обумовлені дією техногенних та/або людських чинників.

На основі аналізу відповідних даних здобувачі вищої освіти мають здатність розробляти заходи, спрямовані на запобігання ураженню та/або мінімізацію негативного впливу відповідних чинників на життя і здоров'я людини та безпеку професійної діяльності.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	Зміст
ПРН6	ПР6.1-38	Пояснювати основи управління ризиками в системі цивільної безпеки та застосовувати їх для планування індивідуальної й командної діяльності журналіста з урахуванням можливих загроз, обмежень і наслідків професійних рішень.
	ПР6.2-38	Виявляти потенційно небезпечні та шкідливі чинники для життя і здоров'я людини в умовах надзвичайних ситуацій, криз і соціальної напруги; оцінювати їхній вплив на професійну діяльність та аудиторію; пропонувати превентивні та захисні заходи.
	ПР6.3-38	Ідентифікувати джерела ризиків і загроз (техногенних, природних, соціальних, інформаційних); оцінювати їхній вплив на суспільство та медіасередовище; обґрунтовувати безпечні алгоритми дій журналіста під час висвітлення кризових подій.
ПРН18	ПР18.1-38	Пояснювати базові поняття цивільної безпеки; розрізняти види небезпек (техногенні, природні, соціальні, інформаційні); визначати їхній вплив на професійну діяльність та суспільні комунікації.
	ПР18.2-38	Аналізувати нормативно-правові акти у сфері цивільного захисту, безпеки та свободи слова; оцінювати їхній вплив на професійну діяльність журналіста в умовах надзвичайних і кризових ситуацій.
	ПР18.3-38	Класифікувати надзвичайні ситуації та кризові події; визначати заходи та розробляти алгоритм реагування

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення курсу ґрунтується на знаннях, отриманих з попередньо вивчених дисциплін, а саме:

37 Правознавство	ПР9 Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства
------------------	---

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	45	18	27			2	43
практичні	45	12	33			4	41
лабораторні	-						
семінари	-						
РАЗОМ	90	30	60			6	84

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	45
ПР18.1-38	1 Поняття про безпеку. Основні терміни та визначення	4
	Людина в життєвому середовищі. Загальні відомості про надзвичайні ситуації, аварії, катастрофи. Розгляд безпеки як складової життєдіяльності людини та професійної діяльності; аналіз ризиків у соціальному середовищі; взаємозв'язок безпеки, ризику та відповідального прийняття рішень.	
	Небезпеки природного та антропогенного походження. Джерела небезпеки при надзвичайних ситуаціях. Стан цивільної безпеки в Україні.	
	Поняття: шкідливий чинник, небезпечний чинник, травматизм, професійне та професійно обумовлене захворювання, хронічне та гостре захворювання. Класифікація небезпечних та шкідливих чинників за природою дії.	
	Ризик в житті людини. Визначення ризику для подій, які викликають стохастичні та детерміністичні ефекти	
	Безпека людини в процесі праці. Фізична та розумова праця. Класифікація праці в залежності від важкості та напруженості. Поняття про гігієнічну класифікацію праці.	
ПР18.2-38	2 Законодавче та правове регулювання цивільної безпеки	4
	Конституційні засади цивільної безпеки в Україні. Законодавство України з цивільної безпеки. Закони України «Кодекс цивільного захисту України», «Про охорону праці», «Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення». «Про запобігання та протидію домашньому насильству». Нормативно-правові акти з цивільної безпеки: визначення, основні вимоги та ознаки.	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	Основні принципи державної політики України у галузі цивільного захисту. Законодавче регулювання відносин, пов'язаних із захистом населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій. Міжнародне співробітництво України у галузі цивільного захисту, програма «Партнерство заради миру» Основні принципи державної політики України у галузі охорони праці. Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів. Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці Організаційно-правові засади запобігання та протидії домашньому насильству, основні напрями реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, спрямовані на захист прав та інтересів осіб, які постраждали від такого насильства Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства з цивільної безпеки. Аналіз нормативно-правових актів у контексті прав і обов'язків громадян та працівників у кризових ситуаціях; оцінювання впливу законодавства на діяльність у сфері суспільних комунікацій.	
ПР6.1-38	3 Управління, нагляд і контроль за станом цивільної безпеки Система державного управління цивільною безпекою в Україні. Державна комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій. Органи державного нагляду за станом цивільної безпеки. Основні повноваження та права Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Державної служби України з питань праці, Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів. Організація цивільного захисту на об'єктах господарювання. Служби та формування цивільного захисту. Служба охорони праці підприємства. Статус і підпорядкованість. Структура і чисельність служби. Права і обов'язки працівників служби охорони праці. Ознайомлення зі структурою управління цивільною безпекою та механізмами прийняття рішень; визначення ролей і відповідальності суб'єктів управління у надзвичайних ситуаціях. Громадський контроль за станом охорони праці в організації. Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці, їх обов'язки і права. Суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. Повноваження уповноважених підрозділів органів Національної поліції України, органів опіки та піклування, служб у справах дітей, органів управління освітою, навчальних закладів та установ системи освіти у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.	4

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	Завдання та заходи у сфері запобігання домашньому насильству.	
ПР6.1-38	4 Основні функції та завдання системи управління безпекою Головні завдання Єдиної державної система цивільного захисту населення і територій. Формування навичок прогнозування та оцінювання наслідків надзвичайних ситуацій; планування алгоритмів дій у разі виникнення загроз з урахуванням обмежень і ризиків. Розробка та здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій Організація захисту населення і територій у разі виникнення надзвичайних ситуацій. Основні функції і завдання системи управління охороною праці в організації. Принципи організації та види навчання з питань охорони праці. Вивчення основ охорони праці у ЗВО і під час професійного навчання. Навчання і перевірка знань з охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки. Навчання з питань охорони праці посадових осіб. Оцінювання впливу шкідливих і небезпечних чинників життєвого середовища на життя та здоров'я людини; обґрунтування заходів запобігання негативному впливу чинників та формування навичок безпечної поведінки в процесі повсякденної та професійної діяльності. Інструктажі з питань охорони праці. Види інструктажів. Порядок проведення інструктажів для працівників. Інструктажі з питань охорони праці для вихованців, учнів, студентів. Стажування (дублювання) та допуск працівників до самостійної роботи.	4
ПР6.2-38 ПР6.3-38	5 Атмосферне повітря. Шкідливі речовини в повітрі населених пунктів та в робочій зоні виробничих приміщень Склад атмосферного повітря в населених пунктах та в робочій зоні виробничих приміщень: джерела забруднення повітряного середовища шкідливими речовинами (газами, парою, пилом, димом, мікроорганізмами). Характеристика основних шкідливих речовин. Гранично допустимі концентрації (ГДК) шкідливих речовин. Контроль за станом повітряного середовища. Заходи та засоби попередження забруднення повітря робочої зони Вентиляція. Види вентиляції. Організація повітрообміну в приміщеннях, повітряний баланс, кратність повітрообміну. Природна вентиляція. Системи штучної (механічної) вентиляції, їх вибір, конструктивне оформлення. Місцева (локальна) механічна вентиляція.	4
ПР6.2-38 ПР6.3-38	6 Мікроклімат житлових та виробничих приміщень Терморегуляція. Поняття про тепловий баланс людини. Тепловий удар.	3

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	Мікроклімат житлових приміщень та робочої зони виробничих приміщень. Нормування та контроль параметрів мікроклімату. Заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату. Кондиціонування повітря.	
ПР6.2-38 ПР6.3-38	7 Освітлення виробничих приміщень Основні світлотехнічні визначення Класифікація виробничого освітлення. Природне, штучне, суміщене освітлення. Основні вимоги до освітлення робочих місць у процесі професійної діяльності. Нормування освітлення, розряди зорової роботи. Експлуатація систем виробничого освітлення. Джерела штучного освітлення, лампи і світильники. Загальний підхід до проектування систем освітлення.	4
ПР6.2-38 ПР6.3-38	8 Шум та вібрація Параметри звукового поля: звуковий тиск, інтенсивність, частота, коливальна швидкість. Звукова потужність джерела звуку. Класифікація шумів за походженням, за характером, спектром та часовими характеристиками. Нормування шумів. Контроль параметрів шуму, вимірювальні прилади. Методи та засоби колективного та індивідуального захисту від шуму. Інфразвук та ультразвук. Джерела та параметри інфразвукових та ультразвукових коливань. Нормування та контроль рівнів, основні методи та засоби захисту від ультразвуку та інфразвуку. Джерела, класифікація і характеристики вібрації. Гігієнічне нормування вібрацій. Методи контролю параметрів вібрацій. Типові заходи та засоби колективного та індивідуального захисту від вібрацій.	4
ПР6.2-38 ПР6.3-38	9 Іонізуючі та неіонізуючі випромінювання Джерела, особливості і класифікація електромагнітних випромінювань та електричних і магнітних полів. Характеристики полів і випромінювань. Нормування електромагнітних випромінювань. Прилади та методи контролю. Захист від електромагнітних випромінювань і полів. Класифікація та джерела випромінювань оптичного діапазону. Особливості інфрачервоного (ІЧ), ультрафіолетового (УФ) та лазерного випромінювання, їх нормування, прилади та методи контролю. Засоби та заходи захисту від ІЧ та УФ випромінювань. Виробничі джерела, іонізуючого випромінювання, класифікація і особливості їх використання. Типові методи та засоби захисту персоналу від іонізуючого випромінювання у виробничих умовах.	3
ПР6.2-38 ПР6.3-38	10 Електробезпека Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.	3

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом. Ураження електричним струмом при дотику або наближенні до струмоведучих частин і при дотику до неструмоведучих металевих елементів електроустановок, які опинились під напругою. Напруга кроку та дотику. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.	
ПР6.2-38 ПР6.3-38 ПР18.3-38	11 Пожежна безпека Показники вибухо-пожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин. Категорії приміщень за вибухо-пожежонебезпечністю. Класифікація вибухонебезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння. Вивчення алгоритмів дій людини у разі виникнення пожежі; формування навичок реагування в умовах загрози життю та здоров'ю. Вивчення питань пожежної безпеки працівниками.	3
ПР18.3-38	12 Надзвичайні ситуації та їх наслідки Основні поняття та визначення надзвичайних ситуацій. Класифікації надзвичайних ситуацій та аварій. Характеристика надзвичайних ситуацій різного походження. Основні задачі стосовно захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій. Надзвичайні ситуації природного, техногенного, соціально-політичного, воєнного та екологічного характеру. Аналіз надзвичайних ситуацій як кризових подій; оцінювання їх соціальних наслідків та особливостей поведінки населення в умовах небезпеки.	2
ПР18.2-38 ПР18.3-38	13 Організація та основні заходи у сфері цивільного захисту Основи державної політики у сфері цивільного захисту Єдина державна система цивільного захисту Сили цивільного захисту. Аварійно-рятувальні служби Режими функціонування єдиної системи цивільного захисту. Надзвичайний стан Ознайомлення з організацією цивільного захисту та основними заходами реагування; формування готовності до дій і взаємодії в умовах надзвичайних ситуацій. Основні заходи у сфері цивільного захисту: планування і здійснення заходів щодо безпеки і захисту працівників від, зниження ризиків аварій, забезпечення сталого функціонування об'єкта в надзвичайних ситуаціях; підтримування у готовності до застосування сил і засобів із запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій; створення матеріальних резервів, забезпечення оповіщення працівників про загрозу або виникнення. Навчання та підготовка населення до дій в умовах надзвичайних ситуацій.	3

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	45
ПР18.2-38	Опрацювання закону України «Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування». Аналіз прав і обов’язків застрахованих осіб; розгляд соціальних гарантій у разі настання страхових випадків; формування вміння працювати з нормативно-правовими актами та застосовувати їх у практичних ситуаціях.	8
ПР18.2-38	Розслідування та облік нещасних випадків невинуватного характеру. Ознайомлення з алгоритмом розслідування нещасних випадків; аналіз причин і наслідків подій; формування навичок оцінювання ризиків, відповідального прийняття рішень у кризових ситуаціях та ефективної комунікативної взаємодії щодо наслідків.	8
ПР6.2-38	Дослідження освітленості робочого місця. Визначення параметрів освітленості; оцінювання їх впливу на зорову працездатність і безпеку людини; формування навичок забезпечення безпечних умов повсякденної та професійної діяльності.	8
ПР6.2-38	Контроль шуму та вібрації. Оцінювання рівнів шуму та вібрації; аналіз їх впливу на здоров’я людини; обґрунтування заходів щодо зниження негативного впливу шкідливих чинників.	7
ПР6.2-38	Протипилові засоби індивідуального захисту органів дихання та їх перевірка. Ознайомлення з видами засобів індивідуального захисту; формування навичок правильного використання та перевірки засобів захисту для зменшення ризиків у життєвому середовищі.	7
ПР18.3-38	Підготовка і правила поведінки населення до дій у надзвичайних ситуаціях. Відпрацювання алгоритмів дій у надзвичайних ситуаціях; формування навичок безпечної поведінки та взаємодії в умовах кризових подій.	7
РАЗОМ		90

6 СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об’єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок здобувачів вищої освіти різних закладів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії здобувачів за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять та самостійної роботи		виконання ККР під час іспиту за бажанням студента

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольних завдань.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим опису кваліфікаційного рівня за НРК, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні

результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня за НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формувати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. Комунікаційна стратегія: - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формувати пропозиції	95-100
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами.	90-94

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
Відповідальність і автономія		
♦ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ♦ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ♦ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ♦ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп;	Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на: 1) управління комплексними проектами, що передбачає: - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; 2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає: - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	- ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання: Використовується лабораторна (психрометр, люксометр, шумометр, респіратори, тощо) та інструментальна база кафедри охорони праці та цивільної безпеки, а також комп'ютерне та мультимедійне обладнання.

Програмне забезпечення: MS Office 365, у тому числі активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one), використання дистанційної платформи Moodle (<https://do.nmu.org.ua/>).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

- 1 Техноекологія та цивільна безпека. Частина «Цивільна безпека». Навчальний посібник / В.С. Стручок, – Тернопіль: ТНТУ ім. І.Пулюя, 2022. – 150 с. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/39424>
- 2 Березуцький В.В. Ризики та безпека населення в умовах потенційної загрози [Електронний ресурс] : навч. посібник / Березуцький В.В., Сукач С.В. ; Нац. техн. ун-т “Харків. політехн. ін-т”. – Електрон. текст. дані. – Харків : НТУ “ХПІ”, 2024. – 225 с. URL: <https://web.kpi.kharkov.ua/safetyofliving/uk/osvita/j4-navchalnyj-protses/vydannia-kafedry/>
- 3 Шелех Ю.Л., Сабат М.Б., Качан С.І. Професійна та цивільна безпека (частина 1 – Електробезпека): навчальний посібник – Львів: Видавництво ПП «Новий Світ-2000», 2023. – 227 с. URL: <https://ns2000.com.ua/profesiyna-ta-tsyvilna-bezpeka-chastyna-1-elektrobezpeka-navchalnyy-posibnyk/>

- 4 Культура безпеки: навч. посібн. / С. Р. Артем'єв, О. Д. Малько, О. П. Шароватова, О. В. Бригада, Б. М. Цимбал, О. В. Ільїнський – Х.: НУЦЗУ, 2020. – 172 с. URL: <https://surl.li/ppoves>
- 5 Цивільна безпека. Методичні рекомендації та завдання до контрольної роботи для бакалаврів усіх спеціальностей / В.І. Голінько. – Д.: НТУ «Дніпровська політехніка», 2018. – 15 с. URL: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=3350>
- 6 Цивільна безпека. Методичні рекомендації до практичної роботи «Дослідження освітленості робочого місця» для бакалаврів усіх спеціальностей/ В.І. Голінько, О.В. Столбченко, І.А. Шайхлісламова Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка». – Д. : НТУ «ДП», 2023. – 19 с. URL: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=3350>
- 7 Цивільна безпека. Методичні рекомендації до самостійної роботи «Нормалізація параметрів мікроклімату у виробничих приміщеннях» для бакалаврів усіх спеціальностей/ О.А. Муха, С.І. Чеберячко, І.А. Шайхлісламова Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка». – Д. : НТУ «ДП», 2023. – 30 с. URL: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=3350>
- 8 Методичні вказівки до виконання до виконання практичної роботи «Порядок розслідування нещасних випадків на виробництві» для студентів усіх 15 спеціальностей / В.І. Голінько, О.В. Безщасний, С.І. Чеберячко, Ю.І. Чеберячко, О.О. Яворська, Н.Н. Наумов, . – Дніпро: НТУ «ДП», 2020. – 30 с. URL: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=3350>

Додаткові

- 9 В.І. Голінько. Основи охорони праці: Д.: НГУ, 2014. – 271 с. URL: <https://surl.li/zurvjf>
- 10 Березуцький В. В. Небезпечні виробничі ризики та надійність : навч. посібник / В. В. Березуцький, М. І. Адаменко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : ФОП Панов А. М., 2016. – 385 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/23046>
- 11 Моніторинг умов праці. Навчальний посібник / Голінько В.І., Чеберячко С.І., Шибка М.В., Яворська О.О. - Д.: Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», 2014. – 236 с. URL: <http://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/108581>

Інформаційні ресурси

- 12 <http://www.dsp.gov.ua> - Офіційний сайт Державної служби України з питань праці.
- 13 <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.
- 14 <http://www.dsns.gov.ua> - Офіційний сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Цивільна безпека»
для бакалаврів освітньо-професійної програми «Журналістика»
зі спеціальності 061 Журналістика

Розробники:
Барабанов Станіслав Сергійович
Терещук Олександра Валентинівна

У редакції авторів

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19